

EU I ZAPADNI BALKAN

- PSp, SSP-

Prof. dr Gordana Djurović

EU i SFRJ/SRJ/SCG...

- **2.12.1967. Deklaracija o odnosima EEZ-SFRJ**
- **1970. i 1973. – prvi Trgovinski sporazumi SFRJ - EEZ** - SFRJ je postala korisnik **Opšte šeme preferencijala**, instrumenta trgovinske politike EEZ /carinske povlastice, preferencijali, EEZ daje prema zemlji korisnici preferencijala za različite robe/
- **2.april 1980. – Sporazum o saradnji SFRJ i EEZ** - regulacija robne razmjene, finansijske i industrijske saradnje, poljoprivrede, saobraćaja, turizma, naučno-tehničke saradnje, kao i saradnje u socijalnoj oblasti; predviđeno postepeno ukidanje carina i kvantitativnih ograničenja za određene robe u tri faze; osnovan je Mješoviti savjet za saradnju / pravo da donosi odluke obavezujuće za strane ugovornice/
- **1980 – Sporazum sa EZUČ** – saradnja u oblasti crne metalurgije
- **Prvi finansijski protokol 1982**, Drugi finansijski protokol 1988, Treći protokol o finansijskoj saradnji potpisan je 1991 i nije nikad stupio na snagu.
- 17.12.1990. potpisan je i **Okvirni sporazum PHARE između SFRJ i EC**
- SFRJ se početkom devedesetih snažno institucionalno i finansijski vezuje za EZ
- Odluka Savjeta EZ o **uvođenju sankcija SFRJ** usvojena je 8.11.1991.g., a odluka o jednostranom otkazu Sporazuma o saradnji 25.11.1991.
- 27.4.1992. proglašena je SRJ **Odluka o suspenziji sankcija EZ donijeta je 4.12.1995.g.**
- Juna 1996. prva posjeta Predsjednika EK Žaka Santera i predsjedavajućeg Savjeta ministara Lamberta Dinija SRJ.
- Maja 1995., Vlada SRJ usvaja prvi **Program rada na harmonizaciji jugoslovenskog pravnog sistema sa pravnim sistemom Unije**
- 10. juna 1999. osnovan **Pakt stabilnosti za jugoistočnu Evropu**
- **Juni 2000. Feira, Portugal, Savjet EC**, zemlje regiona dobijaju “**status potencijalnog kandidata**” (PSP – evropska perspektiva zemalja Zapadnog Balkana). Na predlog Francuske, najavljeno sazivanje velikog samita sa zemljama regiona, da bi se podstakao proces EI /**Zagreb**, 24. novembar 2000./
- **ATM** - Autonomne trgovinske povlastice EU prema zemljama zapadnog Balkana (**18.9.2000**) - preferencijalni tretman za izvoz najvećeg dijela industrijskih i poljoprivrednih proizvoda na tržište EU, bez carina (ne i za meso, ribu, vino, tekstil); produžavane svakih 5 godina (do 2006, do 2010, do 2015..)

Pogled na EU sa Balkana

WHY
EUROPEAN UNION?

- Magnetna privlačnost integracija ostaje, iako je znatno doba proširenja zamijenjeno pragmatičnim evrorealizmom
- Brzina pristupa je važna, ali je nivo spremnosti još važniji (i zemalja ZB i EU)

POLITIČKI

(Kopenhagen, 1993)

- Demokratija i vladavina prava
- Ljudska prava
- Manjine

EKONOMSKI

(Kopenhagen, 1993)

- Efikasna tržišna ekonomija
- Sposobnost suočavanja s pritiscima konkurencije koja dolazi sa EU tržišta

PRAVNI

(Kopenhagen, 1993)

- Sposobnost preuzimanja obaveza članstva

ADMINISTRATIVNI

(Madrid, 1995.)

- Prilagodavanje administrativnih struktura

REGION ZB (1997, 2006)

- Saradnja s MKSJ (ICTY)
- Povratak izbjeglica
- Zaštita manjina
- Sloboda medija
- Reforma pravosuđa
- Regionalna saradnja i razvoj dobrosusjedstva
- Kondicionalnost, konsolidacija, komunikacija,

“ENLARGEMENT +”

- Fokus na političke kriterijume, posebno nezavisnost pravosuđa, borbu protiv korupcije i org. Kriminala (RO, BG)
- Integracioni kapacitet Unije
- Apsorpcioni kapacitet zemlje kandidata da usvoji Acquis, pravila i standarde
- Kredibilitet procesa
- Početak pregovora sa poglavljima 23 & 24
- Mjeljivi rezultati sprovođenja

1. FUNKCIONALNA (EFIKASNA) TRŽIŠNA EKONOMIJA:

- ravnoteža između P i T uspostavljena kroz slobodnu tržišnu utakmicu različitih aktera;
- liberalizacija cijena i trgovine;
- ukidanje svih značajnijih barijera pristupu (kod osnivanja firmi) i izlasku sa tržišta (stečajni postupak);
- **pravni sistem** u svim oblastima privrednog života, uključujući i zaštitu prava intel.svojine, treba da bude uspostavljen, u skladu sa EU standardima;
- uspostavljene i **adekvatne institucije** koje će pratiti njihovo sprovođenje i komunicirati sa odgovarajućim institucijama EU i institucijama drugih MS u svim oblastima ek. saradnje;
- **puna primjena i poštovanje propisa i ugovora u privredi;**
- **zaštita vlasničkih prava i ukidanje biznis barijera** koje onemogućavaju postojanje osnovnih tržišnih sloboda i slobodan protok svih faktora;
- uspostavljanje **makroekonomske stabilnosti, kontrola inflacije, održive javne finansije i ravnoteža platnog bilansa;**
- postojanje širokog **kosenzusa o osnovama ekonomske politike i dobrog upravljanja;** izgradnja **finansijskog sektora** na nivou da kanališe štednju prema produktivnim investicijama.

2. KAPACITET ZA SUOČAVANJE SA KONKURENTSKIM PRITISKOM I TRŽIŠNIM SNAGAMA KOJE DOLAZE SA EU TRŽ:

- postojanje funkcionalne tržišne ekonomije, sa zadovoljavanjućim nivoom makroek. stabilnosti, kako bi svi ekonomski akteri mogli donositi svoje odluke u **ambijentu stabilnosti i predvidljivosti;**
- dovoljan obim, po prihvatljivim troškovima, **ljudskog i fizičkog kapitala**, uključujući infrastrukturu, obrazovanje i istraživanje, kao i dalji razvoj ovih resursa;
- kreiranje adekvatnog i harmonizovanog **pravnog sistema**, kao i onog obima i kvaliteta vladinih **mjera EP**, koji će podsticati konkurentnost kompanija kroz trgovinsku politiku, politiku zaštite konkurencije, državnu pomoć, podršku MSP, itd.;
- adekvatan nivo i struktura **trgovinske integracije zemlje sa EU tržištem** treba da se ostvari prije pristupanja (i vrste roba i obim razmjene);
- usklađivanje **proporcije malih preduzeća** u ukupnoj strukturi kompanija u skladu sa mogućnostima ekonomskog razvoja zemlje i dostignutog nivoa integracije tržišta

PROCES STABILIZACIJE I PRIDRUŽIVANJA

/osnovni elementi/

1. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
2. Program CARDS , zatim IPA
3. Autonomne trgovinske mjere

OSNOVNI
ELEMENTI

Odnosi EU-Zapadni Balkan , Solunska agenda, jun 2003

- Evropsko partnerstvo
- Twinning
- TAIEX
- Programi EZ
- Godišnji izvještaji o stabilizaciji i pridruživanju

Regionalna saradnja

- Osnovan Regionalni savjet za saradnju
- CEFTA Sporazum 2006 potpisan u Bukureštu, XII 2006
- Sporazum o energetske zajednici
- Sporazum o zajedničkom evropskom vazdušnom prostoru
- Dijagonalne mere kumulacije pravila o porijeklu robe

FAZE PSP

I FAZA

- Država izražava zainteresovanost za uspostavljanje SSP sa EU
- Procjena opštih uslova unutar države (ekonomskih, socijalnih, pravnih i političkih), kao i priprema administrativnih struktura (stvaranje i jačanje nadležnih državnih institucija)
- SM EU usvaja “Studiju izvodljivosti”

II FAZA

- Otvaranje pregovora o SSP, njegovo postpisivanje i efikasno sprovođenje u planiranom ili kracem roku
- SSP je međunarodni ugovor između države potpisnice i EU koji uspostavlja **pravni okvir za uzajamnu saradnju i postepeno približavanje evropskim standardima**
- Proces ratifikacije SSP u 27 parlamenata zemalja EU
- **Privremeni sporazum o trgovinskim i sa njima povezanim pitanjima** između EU i države ZB (*Interim Agreement*).
Osnovni cilj je obezbjeđenje zone slobodne trgovine.

STRUKTURA SSP

Struktura SSP zemalja regiona je gotovo identična sa tzv. Evropskim sporazumima koje su zaključivale zemlje petog proširenja - novina je glava III:

1. **Opšti principi;**
2. **Politički dijalog;**
3. **Regionalna saradnja;**
4. **Slobodno kretanje roba;**
5. **Kretanje radnika, poslovni nastan, pružanje usluga, kapital;**
6. **Harmonizacija prava;**
7. **Pravosuđe i unutrašnji poslovi;**
8. **Politike saradnje;**
9. **Finansijska saradnja;**
10. **Institucionalne, opšte i završne odredbe.**

FTA, politički dijalog, politike saradnje...

- Pored obaveza koje se odnose na kreiranje **zone slobodne trgovine**, druge ugovorne obaveze po osnovu SSP odnose se na:
  - uspostavljanje političkog dijaloga između EU i zemlje potpisnice;
  - razvoj demokratije, poštovanje ljudskih prava, vladavinu zakona i uspostavljanje slobodnog tržišta;
  - kretanje radne snage, izjednačavanje statusa preduzeća iz EU koja se osnivaju u zemlji potpisnici, pitanja u vezi se pružanjem usluga;
  - postepena harmonizacija nacionalnog zakonodavstva sa propisima EU, a naročito u oblastima relevantnim za uspostavljanje jedinstvenog tržišta (pravila koja se odnose na razvoj konkurencije, državnu pomoć, zaštitu prava intelektualne, komercijalne i industrijske svojine, javne nabavke, zaštitu potrošača, standarde i sl.);
- ekonomsku saradnju po najvažnijim sektorima; kulturnu saradnju;
- finansijsku saradnju (CARDS, kasnije IPA)

PROCES STABILIZACIJE I PRIDRUŽIVANJA /PSP/ – ZAPADNI BALKAN

FAZE PROCESA	HRVATSKA	MAKEDO NIJA	ALBANIJA	BiH	Kosovo*	SRBIJA	CRNA GORA
Dijalog zemlje sa EK: procjene stanja ek. pravnih i političkih kriterijuma, preporuke - Godišnji izvj.o PSP	Dijalog Radnih grupa od 02. 2000.	01.1998 - Sporazum o saradnji sa EU	11.2000,HLSG Upravna grupa na visokom nivou	KRG 1998 Smjernice za EU – «18 koraka» 2000	2009/SSP Track-mechanism	- KRG/ 6.2001-7.2002 (5 sast); - Unaprijedjeni stalni dijalog /EPD/ - redovni sastanci - Godišnji izvještaji o PSP /od 2002	
Studija izvodljivosti EK	24.5.'00.	16.6.'99.	/24.11.1999/ 6.6.'01.	18.11.'03.	10.10.'12	12. 04. 2005 /EK/	
EK usvaja direktivu o pregovorima i daje preporuku SM da pregovori počnu	19.07.2000.	8.09.1999.	28.11.2001.	14 uslova za start pregovora	22.4.2013	12.7.2005.	3.7.2006.
Savjet ministara (SM) usvaja direktivu o pregovorima	20.11.2000.	24.01.2000.	21.10.2002.	21.11.2005.	28.7.2013	3.10. 2005.	24.7.2006.
EK otpočinje pregovore	24.11.2000.	5.03.2000.	31.01.2003.	25. 11. 2005.	Oct 2013	/10.10.2005/ 7.11.2005	26.9 2006.
Parafiranje SSP	14.5.2001.	24.11.2000.	Februar 2006	4.12.2007	24.7.2014	7.11.2007	15.3.2007
POTPISIVANJE SSP I DEFINISANJE PLANA IMPLEMENTACIJE	29.10.2001. (6 godina)	9.04.2001. (10 godina)	12.6. 2006. (10 godina)	16.6.2008 (5 godina)	27.10.2015. (10 godina)	28.4.2008 (6 godina)	15.10.2007 (5 godina)
Na snazi Interim	1.03.2002.	1.06.2001.	1. 12. 2006	1. Jul 2008	1.1.2016.	*1.2.2009	1.1.2008.
Sprovođenje SSP	2003 - NPAA Nacionalni program za pridruživanje	2003 – NPAA za uskladj. zakonodavstv	5.7.2006 NP za sprovođ. SSP	AP za sprovođ. Privr.sporaz. /27.8.'08/	Nat. Strategy For EI till 2020	11.10.2008. NPI, godišnja revizija	NPI – 5.6. 2008 PPCG – od 2013
SSP na snazi	1.2.'05	1.4.'04	1.4.'09	1.6.2015,	1.4.2016.	1.9.2013.	1.5.2010.

Dinamika otvaranja tržišta i integracioni gep

Faze procesa stabilizacije I pridruživanja	Hrvatska	Makedonija	Albanija	BiH	Kosovo	Srbija	Crna Gora
OTVARANJE TRŽIŠTA	6 godina	10 godina	10 godina	5 godina	10 godina	6 godina	5 godina
	1.3.2008.	1.6.2011.	1.12.2016.	1.7.2013.	1.1.2016.	1.2.2015.	1.1.2013.
Stupanje SSP na snagu	1.2.'05	1.4.'04	1.4.'09	1.6.2015.	1.4.2016.	1.9.2013	1. 5. '10
SSP – plan perioda pune implementacije / <i>internal readiness</i> /	6 godina / Član 5, SSP	5+5 god. max / Član 5 SSP	5+5 god. max/ Član 5 SSP	6 god. / Član 8, SSP	10 godina	6 god. / Član 8, SSP	5 god. / Član 8, SSP
	1.2.2011.	1.4.2014.	1.4.2019.	2022.	2026.	18.6.2019.	1.5.2015.
Integracioni gep (Tržište se otvara – a zemlja još uvijek nije “unutrašnje spremna” i nema pristupnog ugovora)	9.12.2011.	Gep počinje od 2014	Gep počinje od 2019	Početak gepa – nije definisan	Tek počinje otvaranje tržišta	Gep počinje od 2019	Gep počinje od 2015
	Nema gepa						
GLAVNI IZAZOVI	Postpristupni apsorpcioni kapacitet za strukturne fondove	Pitanje imena, Grčka, politička kriza	Politički kriterijum	Funkcionalna država	Svi kriterijumi, AP o normalizaciji odnosa sa Srbijom	AP o normalizaciji odnosa sa Kosovom	23&24, Administrativni kapaciteti

Novi okvir politike proširenja

- **K**onsolidacija procesa proširenja i potvrda posvećenosti EU za isti
- **K**ondicionalnost (striktno uslovljavanje)
- **K**omunikacija
- **K**redibilitet
- **K**vantifikacija indikatora progresa
- Integracioni kapacitet EU, apsorbcioni kapacitet ZB, EI kao dvosmjerni proces

Challenges / Izazovi

Godina	"C" PRINCIPI STRATEGIJE PROŠIRENJA EU PREMA ZEMLJAMA ASPIRANTIMA ZA ČLANSTVO
2005	CONDITIONALITY - KONDICIONALNOST – uslovljenost ispunjavanjem kriterijuma
	CONSOLIDATION – KONSOLIDACIJA - stalna posvećenost Unije procesu evropskih integracija odnosno politici proširenja
	COMMUNICATION – KOMUNIKACIJA - komunikacija unutar zemlje koja pregovara članstvo , komunikacija sa EU institucijama i DČ
2009	CREDIBILITY – KREDIBILITET - čuvati kredibilitet procesa EU integracija (preuzete obaveze se moraju izvršavati, kako bi se sačuvalo obostrano povjerenje zemalja kandidata i EU, ali i građana)
2010, 2011,	CRISIS – KRIZA - prilagoditi se pristupanju u uslovima krize, rano uključivanje u mehanizam novog ekonomskog upravljanja (kontrola budžetskog deficita i nivoa javnog duga)
2012	CHAPTERS 23 & 24 – New negotiating roles – Poglavlja 23 i 24, nova pravila pregovora
2013	CONCRETE RESULTS – KONKRETNI REZULTATI – prezentirati konkretne rezultate, mjerljive rezultate progresa, za sve kriterijume pristupanja ("track record")
2014	COMMON PRIORITIES ("FUNDAMENTALS FIRST!") – vraćanje zajedničkim prioritetima, prvo ključne mjere, tj. tri stuba politike proširenja: Vladavina prava, Ekonomsko upravljanje i Reforma javne uprave
	CHANGES IN MENTALITY – promjene i samog mentaliteta i nekih praksi, kroz integraciju
2015	COMPETITIVENESS – konkurentnost ekonomije, kao pretpostavka ekonomske integracije
	COMMON VALUES – zajedničke evropske vrijednosti i solidarnost Evrope – zajednički odgovor na izazove migrantske krize, terorizma i sl.
2016	CAPACITIES TO ABSORB EU STANDARDS IN ALL AREAS OF POLICIES – Kapacitet usvajanja EU standarda u svim oblastima politika je neophodan
2017	COMMON ECONOMIC ZONE – Zajednička ekonomska zona regiona – prije članstva, zemlje moraju biti više posvećene i obavezane na ukidanje barijera regionalnoj trgovini, investicijama i biznisu, što je više moguće (Više nego CEFTA 2006, ali ipak isti nivo integracija - zona slobodne trgovine)
2018	CREDIBLE ENLARGEMENT STRATEGY - Kredibilna, vjerodostojna perspektiva proširenja na ZB i pojačano angazovanje EU na ZB
2019	CREDIBLE EUROPEAN PERSPECTIVE - kredibilna evropska perspektiva, Candidates to deliver genuine and sustainable results in key issues - obezbijediti istinske i odzivne rezultate u ključnim oblastima vladavine prava
2020	CREDIBLE EU PERSPECTIVE FOR THE WB - Kredibilna EU perspektiva za Zapadni balkan /nova metodologija/
	COMMON REGIONAL MARKET - Zajedničko regionalno tržište (Sofija, 10.11.2020.) - regionalni trgovinski prostor, investicioni prostor, digitalni prostor i industrijski i inovacioni prostor;

EU integration dynamic of the WB6

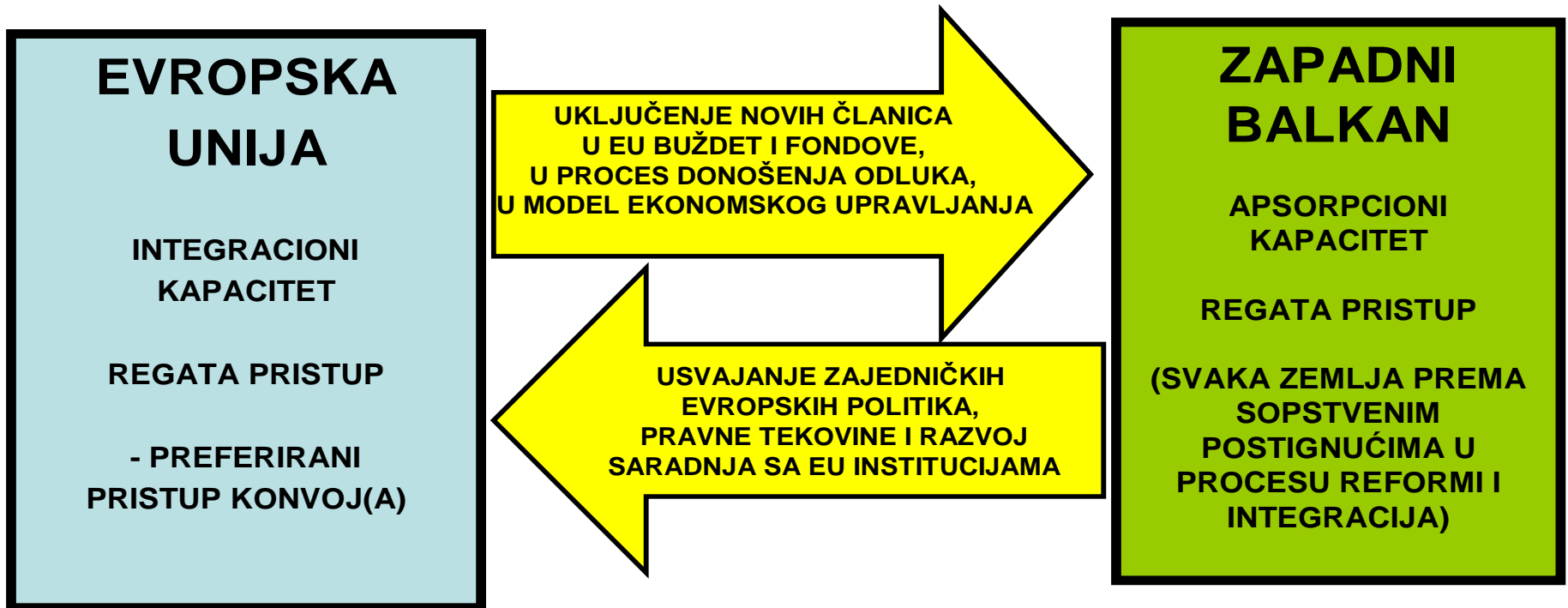

EI PHASES	CANDIDATE COUNTRIES WITH OPEN ACCESSION		CANDIDATE COUNTRIES		POTENTIAL CANDIDATES	
	MONTENEGRO	SERBIA	NORTH MACEDONIA	ALBANIA	BH	KOSOVO*
SAA Signing	15.10.'07.	28.4.'08.	9.4.'01.	12.6.'06.	15.6.'08.	27.10.'15.
SAA Market opening	in 2012	in 2014	in 2011	in 2016	in 2013	(in 2026)
SAA Entry into force	1. 5. '10.	1.9.'13.	1.4.'04 .	1.4.'09.	1.6.'15.	1.4.'16.
Submit application	15.12.'08.	19.12.'09.	22.3.'04.	28.4.'09.	15.2.'16.	
Candidate country	17.12.'10.	1.3.'12.	9.12.'05.	27.6.'14.	29.5.'19. Opinion with 14 priorities	
Accession negotiation (to be) opened	29.6.'12.	21.1.'14.	June '18, Oct.'18, Oct. '19, political decision on 26 March 2020			
Chapters opened /tempor. closed	33 / 3	18 / 2				
MAIN CHALLENGES	RULE OF LAW (Judicial reform, Fight against corruption and org. crime, Human rights)					
	ECONOMIC GOVERNANCE AND COMPETITIVENESS (through ERPs)					
	PUBLIC ADMINISTRATION REFORM (PAR and PFM)					
	LEVEL OF UTILIZATION OF THE PRE-ACCESSION ASSISTANCE					

Giving / receiving?

EVROPSKE INTEGRACIJE KAO DVOSMJERAN PROCES

Konsolidacija

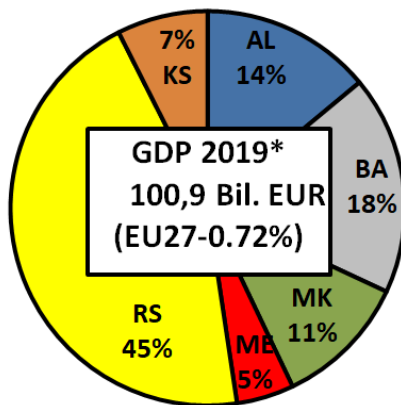
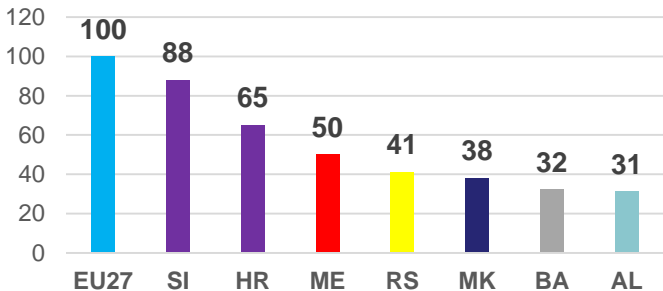
Kondicionalnost

Komunikacija

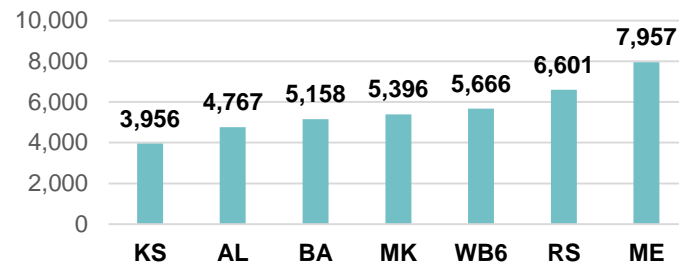
Kredibilitet

Kvantifikacija
rezultata

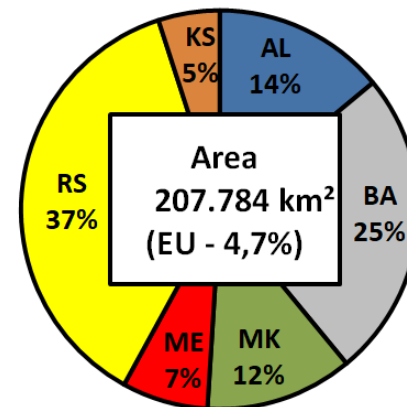
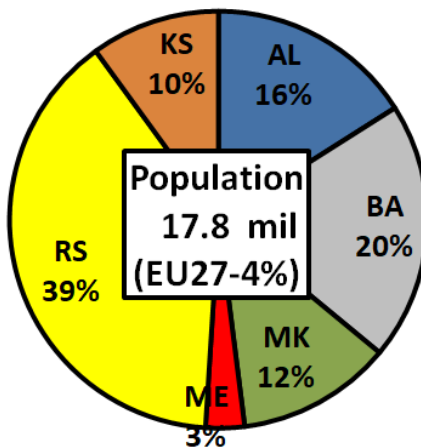
GDP/pc PPS, 2019, EUROSTAT

GDP/pc in EUR, 2019, EUROSTAT

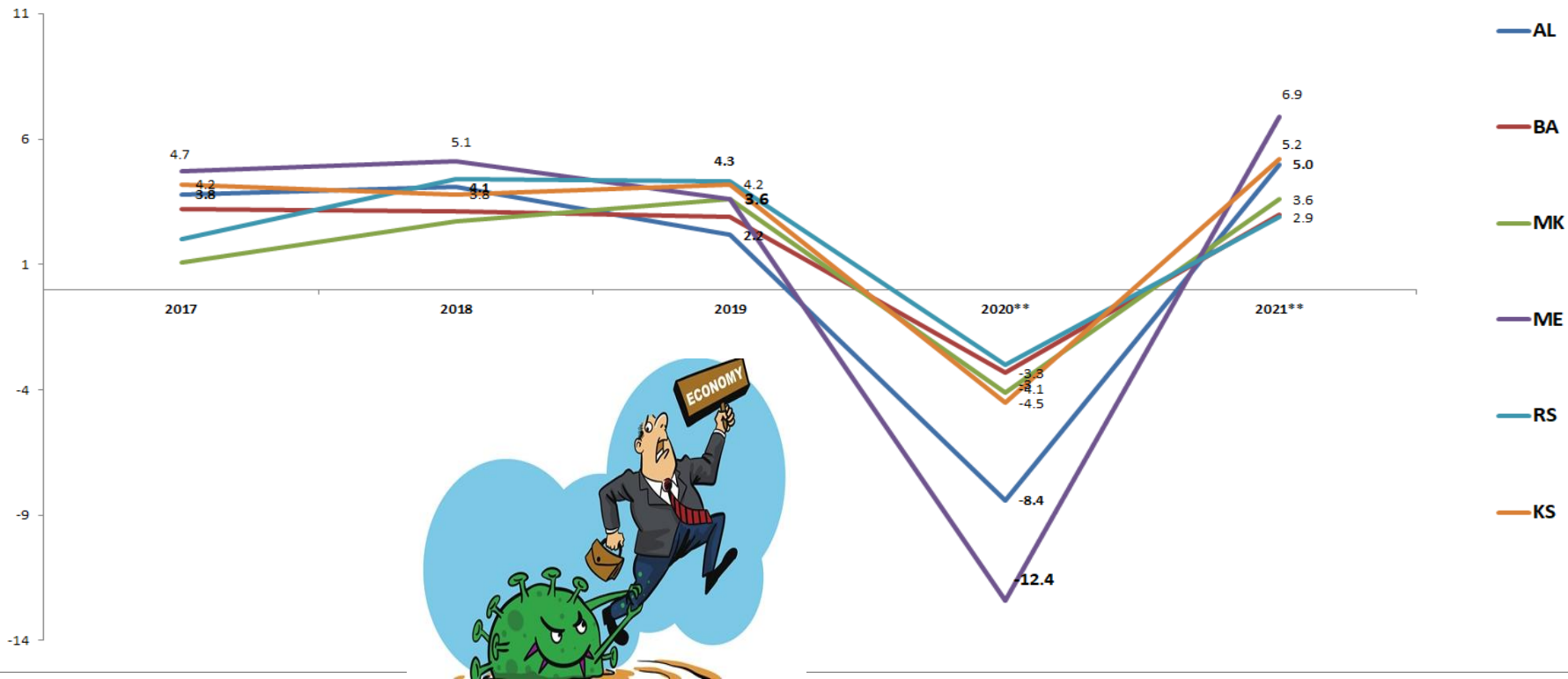

WB6 / EU27

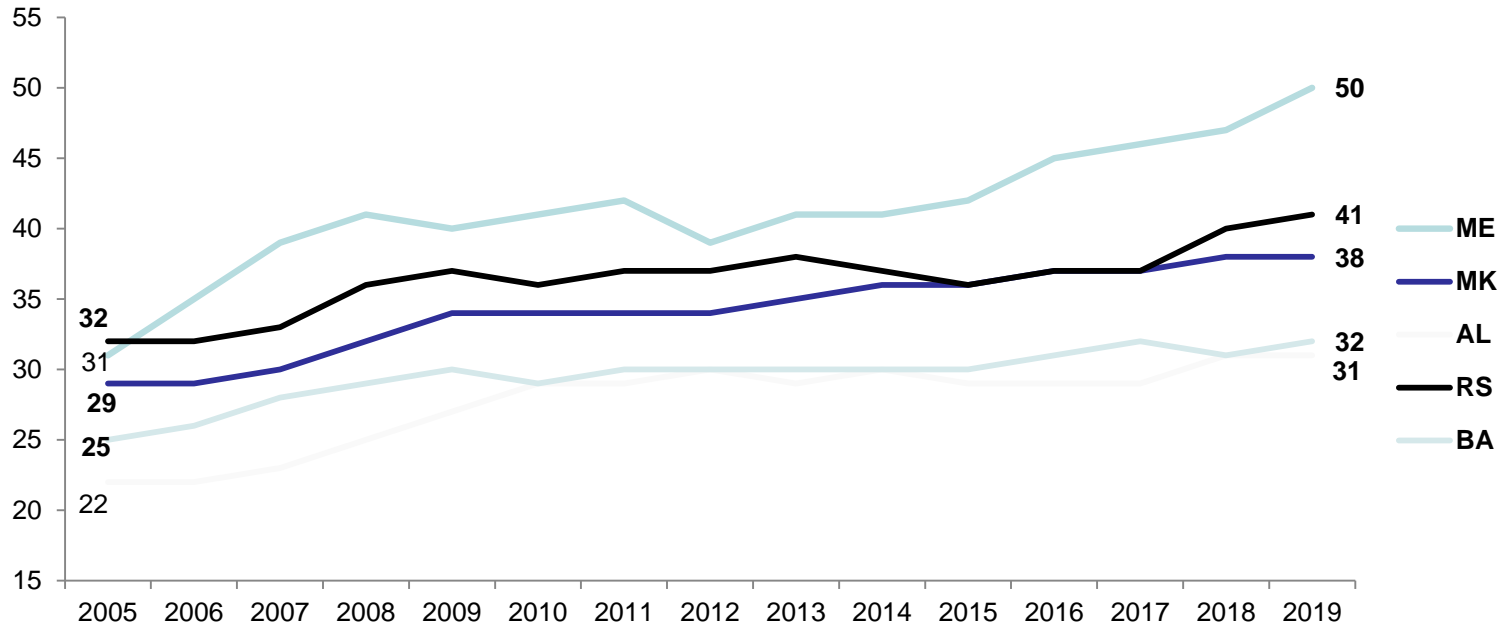
WB region represents 4.7% of the EU territory, 4% of population of EU27 and 0.72% of EU27 GDP in 2019.

WB	GDP - Real growth rate projection				Projection of selected indicators for 2020 (World Bank)					EUROSTAT	
	ERP	World Bank, 7/10/2020		Ministry of finance July 2020	Unemployment rate (ILO)	Fiscal balance (% of GDP)	Public debt, PPG (% of GDP)	net FDI inflows as % GDP	CAD as % of GDP	GDP/pc, €, 2019*	GDP/pc PPP, 2019, EU=100
		2020	2021								
AL	2.2	-8.4	5	-4.8	12.8	-5.4	75.8	6.7	-12	4,781	31
BA	3.5	-3.2	3	-2.3	18.4	-3.7	37.4	2.6	-4.8	5,168	32
KS*	4.4	-4.5	5.2	-	25.7('19)	-6.3	23.1	2.9	-7.2	3,943	-
ME	3.4	-12.4	6.9	-6.8	18.2	-7.1	86.9	3	-17	7,888	50
MK	3.8	-4.1	3.6	-3.4	20	-4.7	55.7	1.4	-3.3	5,460	38
RS	4	-3	2.9	-1.8	13.9	-7.3	63.9	4.8	-7	6,593	41

Economic convergence of WB

GDP/pc PPS (EU=100) 2005-2019

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ME	31	35	39	41	40	41	42	39	41	41	42	45	46	47	50
MK	29	29	30	32	34	34	34	34	35	36	36	37	37	38	38
AL	22	22	23	25	27	29	29	30	29	30	29	29	29	31	31
RS	32	32	33	36	37	36	37	37	38	37	36	37	37	40	41
BA	25	26	28	29	30	29	30	30	30	30	30	31	32	31	32

Zemlja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	TOTAL IPA		Stanovništvo		Total IPA/pc
								mil €	%	mil	%	
Hrvatska	138,50	146,00	151,20	154,20	156,50	159,60	162,90	1.068,9	10,8%	4,55	4,80%	235
Makedonija	58,50	70,20	81,80	92,30	98,00	105,00	117,20	623,0	6,3%	2,03	2,14%	307
Turska	497,20	538,70	566,40	653,70	781,90	899,50	935,50	4.872,9	49%	70,58	74,44%	69
Albanija	61,00	70,70	81,20	93,20	94,40	96,10	98,00	594,6	6%	3,19	3,36%	186
BiH	62,10	74,80	89,10	106,00	107,40	109,30	111,70	660,4	6,6%	3,93	4,15%	168
Crna Gora	31,40	32,60	33,30	34,00	34,10	35,70	35,40	236,5	2,4%	0,63	0,66%	375
Srbija	186,70	190,90	194,80	198,70	201,80	205,80	214,70	1.393,4	14%	7,8	8,23%	179
Kosovo	63,30	64,70	66,10	67,30	68,70	70,00	73,70	473,8	4,8%	2,1	2,21%	226
TOTAL	1.109,4	1.248,6	1.263,9	1.399,4	1.547,0	1.685,0	1.685,0	9.938,3	100%	94,81	100%	105

Napomena:
Nije uključen Island (2011-2013) niti MB IPA

Zemlja	TOTAL IPA		Stanovništvo		Total IPA/pc
	mil €	%	mil	%	
Hrvatska	1.068,9	21,2%	4,55	18,78%	235
Makedonija	623,0	12,3%	2,03	8,38%	307
Albanija	594,6	11,8%	3,19	13,17%	186
BiH	660,4	13,1%	3,93	16,22%	168
Crna Gora	236,5	4,7%	0,63	2,60%	375
Srbija	1.393,4	27,6%	7,8	32,19%	179
Kosovo	473,8	9,4%	2,1	8,67%	226
TOTAL	5.050,6	100%	24,23	100%	208

**Samo zemlje
Zapadnog
Balkana
(Country
programmes)**

Revised indicative allocations per countries and selected indicators 2014-2020 (revised in 2018)

Country	ISO Code	2014-2020	% of total national IPA	Population (2017, Eurostat, mil)	Popul. %	Total IPA II /per capita	GDP 2017 mil EUR, Eurostat	IPA II 2017 in GDP 2017, as % of GDP
Albania	AL	639.5	6.0%	2.88	2.9%	222	11,564	0.7%
Bosnia and Herzegovina	BA	552.1	5.1%	3.51	3.6%	157	16,042	0.5%
North Macedonia	MK	608.7	5.7%	2.07	2.1%	294	10,014	0.8%
Kosovo	KS	602.1	5.6%	1.78	1.8%	338	6,414	1.2%
Montenegro	ME	279.1	2.6%	0.62	0.6%	448	4,299	1.0%
Serbia	RS	1,539.1	14.3%	7.04	7.2%	219	39,183	0.5%
Turkey	TR	3,533.0	32.9%	79.81	81.7%	44	753,904	0.1%
Multi-country		2,980.2	27.8%					
TOTAL		10,733.8	100%	97.72	100%	110	841,420	0.2%

Multi country indicative strategy paper (revised in 2018) VIŠEKORISNIČKA IPA		
INDICATIVE ALLOCATIONS (million EUR)	Total 2014-2020	%
A. Horizontal support	964.1	32%
TAIEX and Statistics	133.2	4%
Advisory functions of international organisations	225.7	8%
Civil Society and Media	120.5	4%
Erasmus+ including the youth dimension	312.2	10%
Horizontal measures	172.5	6%
B. Regional structures and networks	186.3	6%
C. Regional investment support	1,438.2	48%
WBIF, EDIF, GGF and other blending instruments	1,413.2	47%
Regional Housing Programme	25.0	1%
D. Territorial co-operation	391.6	13%
TOTAL	2,980.2	100%

MONTENEGRO - IPA II	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total 2014- 2020
DEMOCRACY AND RULE OF LAW	23.2	26.4	2.5	20.4	21.3	6.4	7.5	107.7
Democracy and governance	16.7	5.4	2.5	20.4	6.5	6.4	7.5	65.4
RoL and fundamental rights	6.5	21.0			14.8			42.3
COMETITIVENESS AND GROWTH	16.3	10.0	32.9	20.9	25.5	39.2	26.6	171.4
Environment, climate change and <i>energy</i>	2.8		16.0			16.3		35.1
Transport	5.2			9.6		14.9		29.7
Competitiveness, innovation, agriculture and rural development	8.3	5.0	11.9	6.0	17.5	8.0	14.9	71.6
a) Competitiveness, innovation	2.9		6.9				6.9	16.7
b) Agriculture and rural development	5.4				9.5			5.4
c) IPARD		5.0	5.0	6.0	7.0	8.0	8.0	
Education, employment and social policies		5.0	5.0	5.3	8.0		11.7	35.0
TOTAL	39.5	36.4	35.4	41.3	46.8	45.6	34.1	279.1
Including the regional programmes								
Civil society and Media (Civil Society Facility)	2.25	1.3	2.5	1.5	2	3	2	
RHP (Regional Housing programme)	1.5							

IPA sredstva: potencijalne koristi i mogući rizici

- Podrška jačanju administrativnih kapaciteta i ispunjavanju sva tri kopenhaska kriterijuma, uključujući i ekonomski (rast konkurentnosti)
- Podrška projektima infrastrukture
- Prioritizacija – zajedno sa EK
- WBIF, regionalne inicijative, TEN-T, TEN-E...
- Jačanje kapaciteta povlačenja sredstava, DIS
- Pravilna upotreba sredstava po preporukama EK
- Jačanje saradnje sa evropskim bankama

- Obaveza ispunjavanja preuzetih obaveza
- Kofinansiranje – ispunjavanje obaveza u uslovima redukcije budžeta
- “Bankabilni” projekti infrastrukture (projektna dokumentacija, jasni vlasnički odnosi, planovi)
- 7 godina čuvanja dokumentacije!
- Rizik vraćanja sredstava u slučaju nenamjenske upotrebe i nakon više godina
- Rizik nepovlačenja sredstava

Pristupni pregovori: učinci

- **OPŠTI BENEFITI: mir, stabilnost, prosperitet, evropske vrijednosti**
- uspostavljanje institucionalnih veza s EU
- **EFIKASNIJE PRAVOSUĐE** →
- **ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I ZAŠTITA VLASNIČKIH PRAVA** →
- **RAZVOJ INSTITUCIJA, efikasnije upravljanje** →
- harmonizacija zakonodavstva
- ekonomske reforme - po prioritetima
- vizna liberalizacija i postepen rast mobilnosti svih faktora
- otvaranje tržišta, pritisak na rast konkurentnosti
- strane investicije iz EU zemalja, bescarinski pristup tržištu EU
- obuke, rast konkurentnosti u sektoru obrazovanja, mobilnost
- pristup dodatnim izvorima finansiranja iz nebankarskih izvora i strukturnih fondova (pretpristupna podrška, priprema projekata za kredite EIB, EBRD)
- mogućnost saradnje, umrežavanja i povezivanja sa jačim industrijama
- dostupnost novim tehnološkim, organizacionim i upravljačkim znanjima

Vladavina prava

Pristupni pregovori: troškovi i ekonomski izazovi

- **TRŽIŠTE SE OTVORILO ZA EU FIRME I CEFTA FIRME** – nema carina na automobile, mobilne, klime...ali došli su i atraktivni i kvalitetni strani proizvodi koji osvajaju prostor domaćih kompanija i pružaoca usluga na našem tržištu
- **MOGUĆI NEGATIVNI TRGOVINSKI UČINCI U POČETNOM RAZDOBLJU** (zbog niske konkurentnosti crnogorskih kompanija, tj. nedovoljno konkurentnih roba i nižeg nivoa konkurentnosti pružanja usluga)
- **POJAČANA KONKURENCIJA** – propadanje nekonkurentnih proizvođača – moguć rast nezaposlenosti (što je dodatno otežano u uslovima ekonomske krize)
- **VISOKI TROŠKOVI EKONOMSKE REFORME, IZGRADNJE INSTITUCIJA I HARMONIZACIJE ZAKONODAVSTVA** (troškovi jačanja administrativnih kapaciteta i neophodnih investicija u preuzimanje EU standarda za malu zemlju su relativno veći, **2-4%** BDP-a)
- **GRANTOVI** - moguća zloupotreba sredstava IPA projekata, zamrznuće sredstava ili propuštanje povlačenja sredstava zbog nespremnosti zemlje (IPA može dati samo oko **10%** neophodnih investicija...)

Pristupni pregovori: mogućnosti

- Jačanje ek. saradnje – EEI kroz rast trgovine i više mogućnosti za biznis
- Unapređenje dijaloga u zemlji
- Rastući značaj uključenosti različitih predstavnika društva u dijalog o EI
- Efikasnije upravljanje i “evropeizacija” kao motor promjena
- Jačanje uloge lokalnih zajednica
- **“Pakt o nenapadanju”** političkih partija kada su EU prioriteti u pitanju
- Konsenzus po pitanju EU podstiče konsenzus po pitanju razvojne strategije zemlje
- Pretpristupna podrška

Pristupni pregovori: rizici

- **SKRETANJE U POPULIZAM** – verbalna zloupotreba “rječnika” EU agende, kao pokriće za odlaganje suštinskih reformi od strane političkih elita
- **SMANJENJE DISKRECIONE NADLEŽNOSTI VLADE U VOĐENJU MAKROEKONOMSKE POLITIKE**, upravljanju dugom i subvencijama
- **VIŠAK “KONDITIONALNOSTI” KAO POSLJEDICA SLABIH INSTITUCIJA** – transferi nadležnosti sa Vlade na Parlament, zahtjevi za izmjenom najvišeg pravnog akta u ranoj fazi integracija, jačanje “političke trgovine” u susret “evropskim” rokovima i sl.
- **NERAZVIJEN INSTITUT LOBIRANJA**, slabo predstavljanje pred EU institucijama i državama članicama
- **NEJASNO ČITANJE “RUŽIČASTIH” IZVJEŠTAJA EU INSTITUCIJA** (iako je Crna Gora regionalni „rekorder“ integracija, ekonomske i demokratske reforme moraju biti dinamičnije (mjerljive)
- **POSTAVLJANJE REALNIH CILJEVA I DOBAR MONITORING** – pretpostavka upravljanja procesom

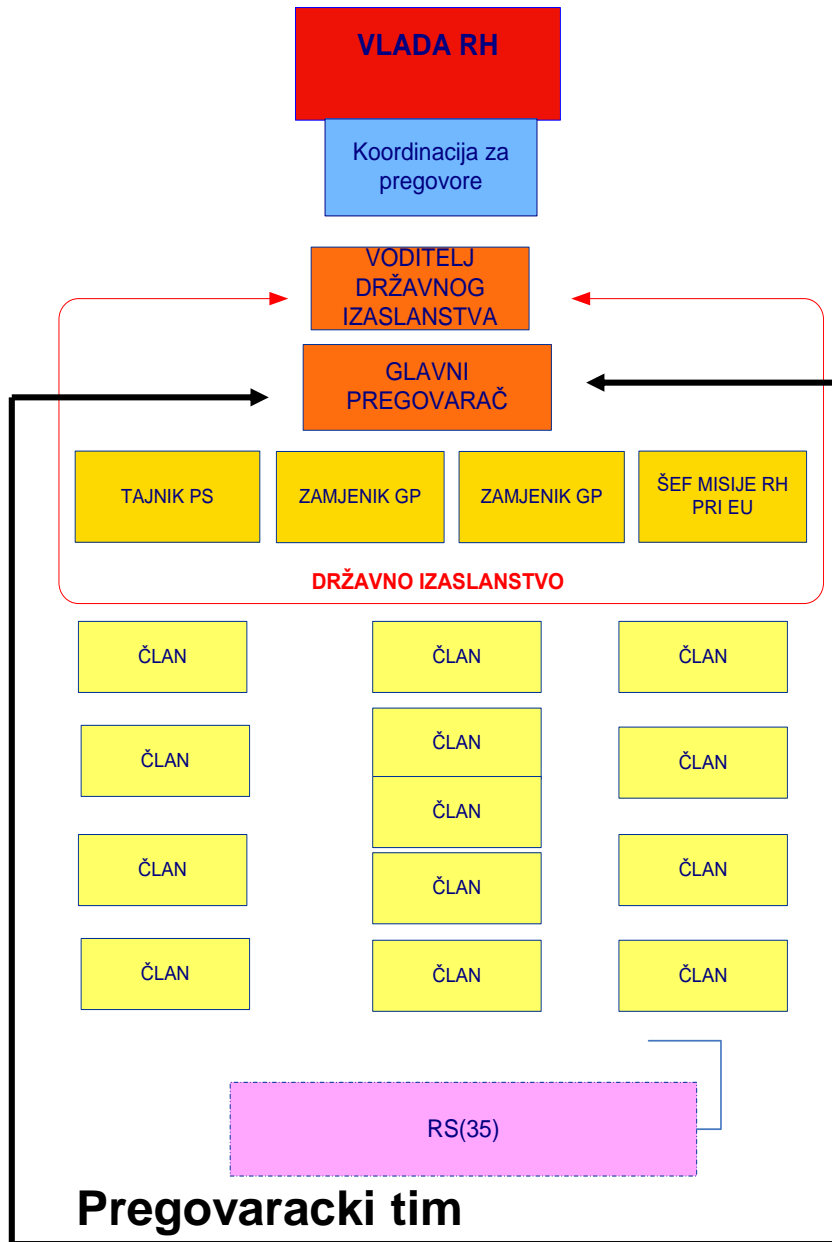
3. HRVATSKA

- ***EU–CROATIA: ključni datumi***
- ***February 2003: podnijet zahtjev za članstvo u EU***
- ***April 2004: Misljenje EK o hrvatskom zahtjevu za članstvo***
- ***Jun 2004: Status zemlje kandidata***
- ***1 Feb 2005: Stupanje SSP na snagu***
- ***3 Okt. 2005: Pocetak pristupnih pregovora***
- ***30 Jun 2011: IGC zaključuje pristupne pregovore***
- ***12 Okt. 2011: EK usvaja pozitivno misljenje o spremnosti Hrvatske da zakljuci pristupne pregovore i potpise pristupni ugovor***
- ***9 Dec 2011: Potpisivanje SSP***
- ***1 Jul 2013: Pristupanje, po okoncanju procesa ratifikacije i ispunjenju preuzetih obaveza***

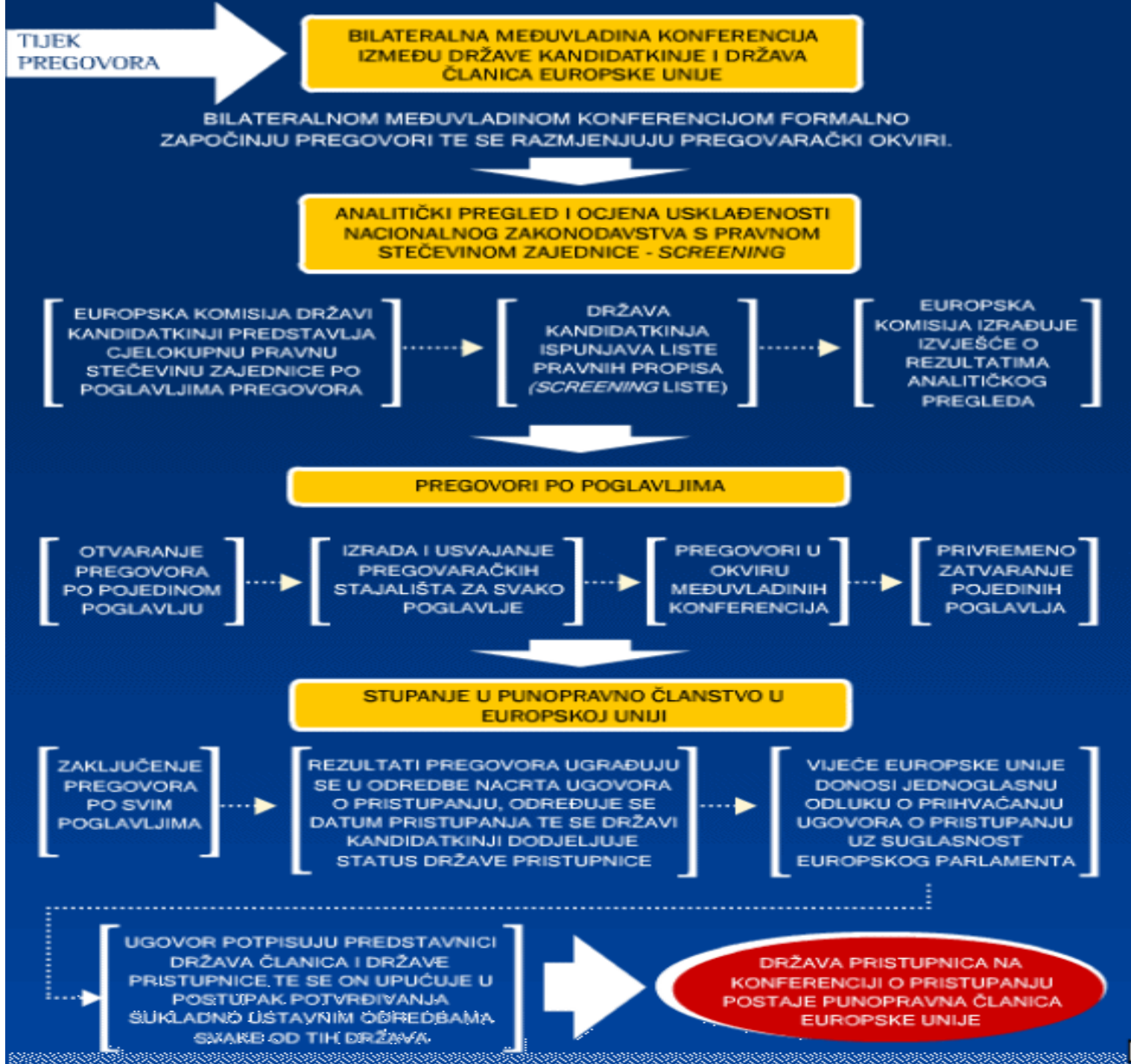

Pregovaračka struktura

SHEMATSKI PRIKAZ PREGOVORA

Izvor: <http://www.eu-pregovori.hr> – tijek pregovora

Pregled dinamike pristupnih pregovora sa EU (3.10.2005. - 30.6.2011.), redosled prema datumu

		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
Država koja predsjeda EU		UK	AT	FI	DE	PT	SL	FR	CZ	SV	ES	BE	HU	PO	
25	Znanost i istraživanje	20.10.05	12.6.06												
26	Obrazovanje i kultura	26.10.05		11.12											
20	Poduzetništvo i industrijska politika		27-28.3.06	21.12.06				25.7.							
17	Ekonomska i monetarna politika		16.2.06	21.12.06				19.12.							
29	Carinska unija		31.1-1.2.06	21.12.06						2.10.0					
7	Pravo intelektualnog vlasništva		6-7.2.06		29.3.0			19.12.							
10	Informacijsko društvo i mediji		12-13.3.06		26.6.0			19.12.							
6	Pravo trgovačkih društava		21.6.06		26.6.0					2.10.0					
18	Statistika		19-20.6.06		26.6.0					2.10.0					
9	Financijske usluge		29-30.3.06		26.6.0					27.11.					
3	Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga	21-			26.6.0					21.12.					
32	Financijski nadzor		18.5.06		26.6.0							27.7.1			
30	Vanjski odnosi			10.7.06		12.10.		30.10.							
21	Trans-europske mreže		30.6.06			19.12.				2.10.0					
28	Zaštita potrošača i zdravlja		8-9.6.06			12.10.				27.11.					
33	Financijske i proračunske odredbe			6.9.06		19.12.							30.6.11		
15	Energetika		15-17.5.06				21.4.			27.11.					
14	Prometna politika		26.-29.6.06				21.4.					5.11.10			
2	Sloboda kretanja radnika			19.7.06			17.6.			2.10.0					
19	Socijalna politika i zapošljavanje		8-10.2.06				17.6.			21.12.					
1	Sloboda kretanja roba		16-20.1.06					25.7.			19.4.				
5	Javne nabave	7.11.05						19.12.			30.6.				
16	Porezi		6-7.6.06							2.10.0	30.6.				
12	Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika		9-15.3.06							2.10.0		27.7.1			
4	Sloboda kretanja kapitala	25.11.05								2.10.0		5.11.10			
24	Pravda, sloboda i sigurnost		23-25.1.06							2.10.0		22.12.			
11	Poljoprivreda i ruralni razvitak	5-8.12.05								2.10.0			19.4.11		
22	Regionalna politika i koordinacija str. instrumenata			11-						2.10.0			19.4.11		
27	Okoliš		3-11.4.06.								19.2.	22.12.			
13	Ribarstvo		24.2.06								19.2.		6.6.11		
31	Vanjska, sigurnosna i obrambena politika			14.9.06							30.6.	22.12.			
8	Tržišno natjecanje	8-9.11.05									30.6.		30.6.11		
23	Pravosuđe i temeljna prava			6-8.9.06							30.6.		30.6.11		
34	Institucije											5.11.			
35	Ostala pitanja													30.6	
Broj otvorenih / zatvorenih poglavlja tokom		0/0	1'1	4'1	7'0	4'0	4'0	2'5	0'0	6'10	5'3	1'8	1'7		
Ukupno broj otvorenih / zatvorenih poglavlja do sada		0/0	1'1	5'2	12'2	16'2	20'2	22'7	22'7	28'17	33'20	34'28	35'35		

Ispravak: <http://www.mpr.hr/medijaprosje/olajic/kon/filoz/progovori/olajic-dinamika.pdf>

Datum početka analitičkog pregleda zakonodavstva/Screening-a		Razdoblje između početka Screening-a i otvaranja poglavlja
Datum otvaranja poglavlja		Razdoblje između otvaranja i privremenog zatvaranja poglavlja
Datum privremenog zatvaranja poglavlja		Poglavlja istovremeno otvorena i privremeno zatvorena

Pregled stanja procesa pregovora RH (3.10.2005. - 30.6.2011.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Poglavlja pravne tekovine EU - Otvorena poglavlja z - Privremeno zaključena poglavlja z - Tehnička poglavlja	EK-Hrvatska Screening I (ekspanziona ili prva faza)	Hrvatska-EK Screening II (bilateralni)	EK izrađuje izvještaje i krinkingu	RG za priručnik Savjeta EU razpravljaju o izvještaju	Savjet EU odlučuje o spremnosti RH za otvaranje poglavlja i o	Ako su postavljena mjerila za otvaranje, RH ih ispunjava,	RH izrađuje i dostavlja pregovaračko stajalište Predsjedavajućem EU	EK izrađuje nacrt zajednička stajališta EU (NZS)	RG za priručnik Savjeta EU razpravljaju o NZS-u	Savjet EU usvaja ZS EU za otvaranje poglavlja na MYK	Formalno otvaranje poglavlja na MYK	Ako su postavljena mjerila za zatvaranje, Hrvatska ih ispunjava, EK ocjenjuje a Savjet EU potvrđuje	Privremeno zatvaranje poglavlja na MYK
1 Sloboda kretanja roba	16-20.1.06	13-	8.9.06		12.10.06	● ● ●	24.4.07			23.7.07	25.7.07	● ● ● ●	19.4.10
2 Sloboda kretanja	19.7.06	8.9.06	19.1.07		21.2.07		20.7.07			16.6.07	17.6.07	●	2.10.09
3 Pravo poslovnog	21-	15-	19.7.06		20.9.06		18.10.06			20.6.07	26.6.07	● ● ● ● ●	21.12.09
4 Sloboda kretanja	25.11.05	21.12.05	4.7.06		27.9.06	● ●	5.6.07			2.10.09	2.10.09	● ● ●	5.11.10
5 Jarne nabave	7.11.05	29.11.05	5.4.06		17.5.06	● ●	7.10.07			18.12.07	19.12.07	● ● ●	30.6.10
6 Pravo trgovačkih	21.6.06	19.7.06	18.12.0		31.1.07		1.2.07			20.6.07	26.6.07	● ● ● ●	2.10.09
7 Pravo intelektualnog	6-7.2.06	28.2-	14.9.06		4.10.06		18.10.06			21.2.07	29.3.07	● ●	19.12.07
8 Tržišno natjecanje	8-9.11.05	5-6.12.05	3.5.06		28.6.06	● ● ● ● ●	2.4.10			25.6.10	30.6.10	■ ■ ■ ■ ■	30.6.2011
9 Financijske usluge	29-	4-5.5.06	28.11.0		24.1.07		28.3.07			20.6.07	26.6.07	● ● ● ● ●	27.11.09
10 Informacijsko društvo i	12-13.3.06	17-			31.1.07		9.3.07			20.6.07	26.6.07	● ● ●	19.12.07
11 Poljoprivreda i ruralni	5-8.12.05	30.1-	17.7.06		9.11.06	●	8.9.07			2.10.09	2.10.09	■ ■ ■	19.4.11
12 Sigurnost hrane, veterinarska i	9-15.3.06	29.5-7.6.06	7.2.07		3.4.07	● ● ● ● ●	24.7.07			2.10.09	2.10.09	● ● ●	27.7.10
13 Ribarstvo	24.2.06	29.3.06	18.7.06		29.7.07		26.9.07			18.2.10	19.2.10	■ ■ ■	6.6.2011

1. Vladimir Drobnyak, MVPEI

2. Tamara Obradović Mazal, državni sekretar, ME

3. dr. sc. Boris Vujčić, HNB

4. mr. sc. Martina Dalić, ministar finansija

5. Ivana Maletic, MF. Drzavni sekretar

6. prof. dr. sc. Siniša Petrović. Pravni fakultet

7. Olgica Spevec, Agencija za zastitu trzisnog natjecanja

8. Miroslav Kovačić, državni sekretar u Sredisnjem dravnom uredu za e-Hrvatsku

9. prof. dr. sc. Pero Lučin, Medicinski fakultet, Rijeka

10. dr. sc. Zlatan Fröhlich, Ekonomski institut, Zagreb

11. prof. dr. sc. Nikola Ružinski državni sekretar u Min.zastite zivotne sredine

12. Ružica Gelo, Hrvatska gospodarska komora

13. mr. sc. Kristian Turkalj, Ministarstvo pravde

14. dr.sc. Davor Božinović, dravni sekretar u MVPEI

15. mr. sc. Branko Baričević, Šef misije RH pri EU

16. mr. sc. Irena Andrassy, MVPEI

Pregled stanja procesa pregovora RH (3.10.2005. - 30.6.2011.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Poglavlja pravne tekovine EU - Otvorena poglavlja z - Privremeno zaključena poglavlja z - Tehnička poglavlja	EK-Hrvatska Screening I (okrajnatar ili prva faza)	Hrvatska-EK Screening II (bilateralni)	EK izrađuje izvještaj o krininq	RG za prarirjenje Savjeta EU razpravlja o izvještaju	Savjet EU odlucuje o spremnosti RH za otvaranje poglavlja i o	Ako su postavljena mjerila za otvaranje, RH ih ispunjava,	RH izrađuje i dostavlja pregovaračko stajalište Predsjedavajućem EU	EK izrađuje nacrt zajednička stajališta EU (NZS)	RG za prarirjenje Savjeta EU razpravlja o NZS-u	Savjet EU usvaja ZS EU za otvaranje poglavlja na MVK	Formalno otvaranje poglavlja na MVK	Ako su postavljena mjerila za zatvaranje, Hrvatska ih ispunjava, EK ocjenjuje a Savjet EU potvrđuje	Privremeno zatvaranje poglavlja na MVK
14 Prometaa politika	26.-	18-	10.1.07		21.2.07		8.6.07			16.4.08	21.4.08	.....	5.11.10
15 Energetika	15-17.5.06	19-	29.3.07		18.5.07		11.7.07			16.4.08	21.4.08	.....	27.11.09
16 Porezi	6-7.6.06	3-4.7.06	29.11.0		31.1.07		30.4.08			2.10.09	2.10.09	...	30.6.10
17 Ekonomska i monetarna	16.2.06	9.3.06	19.7.06		20.9.06		18.10.06			20.12.0	21.12.06	.	19.12.08
18 Statistika	19-	13-	16.9.06		20.12.06		22.2.07			20.6.07	26.6.07	..	2.10.09
19 Socijalna politika i	8-10.2.06	6-8.3.06	27.6.06		18.7.06	.	7.4.08			16.6.08	17.6.08	..	21.12.09
20 Poduzetništvo i	27-	27-	4.9.06		20.9.06		18.10.06			20.12.0	21.12.06	.	25.7.08
21 Trans-europske mrele	30.6.06	22.9.06	9.3.07		3.4.07		6.6.07			19.12.07	19.12.07	.	2.10.09
22 Regionalna politika i koordinacija	11-14.9.06	5-6.10.06	8.3.07		25.4.07	.	25.6.08			2.10.09	2.10.09	.....	19.4.11
23 Pravosue i temeljna prava	6-8.9.06	17-18.10.06	27.7.07		20.12.07	...	19.2.10			25.6.10	30.6.10	.....	30.6.2011
24 Pravda, sloboda i	23-	21-	2.6.06		18.7.06	.	11.4.08			2.10.09	2.10.09	.....	22.12.10
25 Znanost i istralivanje	20.10.05	15.11.05	3.2.06		24.2.06		17.3.06			8.6.06	12.6.06		12.6.06
26 Obrazovanje i kultura	26.10.05	17.11.05	13.2.06		26.4.06		26.4.06			7.12.06	11.12.06		11.12.06
27 Okoliš	3-11.4.06.	15-	1.2.07		3.4.07	.	11.7.08			18.2.10	19.2.10	.....	22.12.10
28 Zaštita potrošača i	8-9.6.06	10-	7.2.07		14.3.07		28.3.07			19.7.07	12.10.07	.....	27.11.09
29 Carinska unija	31.1-	15-	15.6.06		28.6.06		2.10.06			20.12.0	21.12.06	...	2.10.09
30 Vanjski odnosi	10.7.06	15.9.06	9.2.07		14.3.07		28.3.07			11.10.07	12.10.07	.	30.10.08
31 Vanjska, sigurnosna i obrambena politika	14.9.06	2.10.06	22.7.07		7.5.08		8.5.08			25.6.10	30.6.10	.	22.12.10
32 Financijski nadzor	18.5.06	29.6.06	28.9.06		9.11.06		21.12.06			20.6.07	26.6.07	.....	27.7.10
33 Financijske i	6.9.06	27.9.06	26.3.07		25.4.07		2.8.07			19.12.07	19.12.07	■	30.6.2011
34 Institucije										6.10.10	5.11.10		5.11.10
35 Ostala pitanja													30.6.2011
3 Broj poglavlja koja su prošla kroz pojedina	35	35	35	35	35	35	35	34	34	34	34	28	34
6 Broj poglavlja koja prolaze kroz pojedina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0

Ivor: <http://www.zmpel.hr/cisus/kompagine/s/lat/c/hrv/ile/sj/pregovori/s/lanje-dinamika.pdf>

■, * or Mjerila koja ispunjava RH, ocjenjuje EK, potvrđuje Vijeće EU

■ ■ Postavljena dva mjerila

..... Ispunjena tri mjerila

FAZE PREGOVORA

1	EK - Hrvatska Screening I (eksplanatorni ili prva faza)	7	RH izrađuje i dostavlja pregovaračko stajalište Predsjedavajućem EU
2	Hrvatska-EK Screening II faza (bilateralni)	8	EK izrađuje nacrt zajedničkog stajališta EU (NZS)
3	EK izradjuje Izvjestaj o skriningu	9	RG za prosirenje Savjeta EU raspravlja o NZS-u
4	RG za prosirenje Savjeta EU (COELA) raspravlja o Izvjestaju EK	10	Savjet EU usvaja ZS EU za otvaranje poglavlja na MVK
5	<u>Savjet EU odlucuje</u> o spremnosti RH za otvaranje poglavlja/ili o mjerilima za otvaranje	11	Formalno otvaranje poglavlja na MVK
6	Ako su postavljena mjerila za otvaranje, RH ih ispunjava, EK ocjenjuje a Savjet EU potvrđuje	12	Mjerila za zatvaranje, RH ispunjava, EK ocjenjuje a Savjet EU potvrđuje
			13. Privremeno zatvaranje poglavlja na MVK

10 zadataka koje Hrvatska treba da završi prije pristupanja (EK, okt. 2012)

1. Potpisivanje ugovora o privatizaciji brodogradilišta **Brodosplit** i preduzimanje neophodnih odluka da se nađe rješenje za **brodogradilišta “3.maj” i “Brodotrogir”** da bi se kompletirao **proces restrukturiranja hrvatske brodogradilišne industrije**
2. Sprovođenje hitnih kratkoročnih mjera definisanih septembra 2012 za **rast efikasnosti pravosuđa** i smanjenje broja zaostalih predmeta
3. Usvajanje nove implementacione legislative, da bi se obezbjedilo **izvršenje sudskih odluka i posebno smanjio zaostanak kod krivičnih predmeta**
4. Uspostavljanje **Komisije za spriječavanje konflikta interesa** i početak njenog rada
5. Usvajanje novog **zakona o pristupu informacijama** da bi se ojačao pravni i administrativni okvir u ovoj oblasti
6. Kompletiranje usvajanje svih neophodnih **podzakonskih akata**, kako bi se osiguralo sprovođenje politika
7. Završetak izgradnje graničnih prelaza za **Neumski koridor**
8. Dostizanje ciljanog nivoa zapošljavanja u **graničnoj policiji** za 2012
9. Finalizacija i usvajanje **migracione strategije** sa jasno definisanim mjerama za integraciju najranjivijih grupa migranata
10. **Jačanje kapaciteta prevođenja i revizije pravne tekovine EU**, kako bi se ovaj posao mogao okončati do završetka pristupnog perioda

Uz navedeno, posebna pažnja treba biti posvećena...

- **Poljoprivreda i ruralni razvoj** – legislativa za direktna plaćanja i akreditaciju platne agencije do kraja 2012
- Jačanje **administrativnih kapaciteta** u svim oblastima koje su potencirane u Monitoring izvještaju
- **Prevođenje** kompletog Acquis-a prije pristupa
- Čl. 36 Pristupnog ugovora (polugodišnje izvještavanja o progresu u oblasti **JLS** kroz tabele) – **finalni izvještaj** na proljeće 2013
- RH će participirati u **2013 Evropskom semestru** (novo ekonomsko upravljanje u EU) na neformalnoj osnovi
- Očekuje se da će RH nastaviti da igra aktivnu ulogu u **regionalnoj saradnji** na ZB i ohrabruje se da se posveti preostalim otvorenim bilateralnim pitanjima sa susjedima

Finansijski paket za Hrvatsku

Strukturne mjere /mil €/	Od 1.7. 2013.
Strukturni fondovi (Evr. fond za reg. razvoj i Evr.soc.fond)	299,6
Kohezioni fond	149,8
Evropski fond za ribarstvo	8,7
Ukupno	458,1

Za Hrvatsku, maksimalni nivo prenosa iz Fondova iznosiće **3,5240% od BDP** (po procjenama iz maja 2011.godine)

Povlačenje do nivoa od 100% od 2016.g.

Privremeni finansijski elementi /mil €/	2013	2014
Schengen Facility /šengenski instrument/	40	80
Transition Facility /privremena fin.pomoć/	29	
Cash flow Facility /inst.za jačanje novčanog toka/	75	29

12 mjesta u EP, QMV u Savjetu 7, 1 komesar do 31.10.2014, jedan sudija Suda pravde, Jedan sudija Opsteg suda, po 9 članova u Eko-soc komitetu i KR, 24. službeni jezik EU

FINANSIJSKA OMOTNICA ZA DIREKTNA PLAĆANJA 373 (10 godina, postepeni rast)
RURALNI RAZVOJ 333 (postepeno do treće godine od članstva)

TOTAL – 458,1 + 373 + 333 = 1.164 mil EUR

Poljoprivreda i ruralni razvoj

- **Direktna plaćanja (373 mil €):** pristup 25% direktnih plaćanja u 2013.godini (plaćanja u Hrvatskoj će se rasporediti kroz razdoblje od **deset** godina počevši od 25% direktnih plaćanja EU-a u prvoj godini pristupanja, 30% u drugoj, 35% u trećoj i 40% u petoj godini pristupanja te nakon toga uz povećanja od 10% godišnje^[1]
- **Dodatna direktna plaćanja:** Hrvatska će moći dopuniti direktna plaćanja do 100% iznosa direktnih plaćanja iz svog budžeta^[2].
- **Godišnja nacionalna proizvodna kvota:** šećer 192.877 t, mlijeko 765.000 t
- uvode se i **geografske oznake porijekla** za: Samoborski bermet (vino), Hrvatska loza, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica, Hrvatski pelinkovac, Zadarski maraskino, Hrvatska travarica.

---

^[1] Dogovoreni finansijski paket za direktna plaćanja je 373 mil € (383 €/ha za Hrvatsku, prosjek za EU27 je 268 €/ha) . **Godišnja „nacionalna omotnica“** (financial envelope).

- Pored toga Hrvatska će dobiti 9,6 mil € godišnje za minirano zemljište tokom 10 godina pod uslovom da se to zemljište koristi za poljoprivredu)
- ^[2] Međutim tokom 2014., 2015. i 2016. Hrvatska može iskoristiti do **20%** godišnjih sredstava za finansiranje ruralnog razvoja EU-a za finansiranje dodatnih nacionalnih direktnih plaćanja.
- Doprinos iz fondova za **ruralni razvoj** je ograničen na razliku između: a) nivoa direktnih plaćanja koja se primjenjuju u Hrvatskoj za dotičnu godinu, i b) 45% nivoa direktnih plaćanja koja se primjenjuju u EU. Najmanji nivo direktnih plaćanja je 100 €.

Poljoprivreda i ruralni razvoj

- **Ruralni razvoj:** potpuna jednogodišnja dodjela IPARD pretpristupnog finansiranja na raspolaganju Hrvatskoj u 2013.godini – **27,7 mil €** bez EAFRD finansiranja, (Evropski poljoprivredni fond za ruralni razvoj)
- **pristup** finansiranju ruralnog razvoja kroz **EAFRD** počće od **2014.godine** (ukupni paket je procijenjen na cca **333 mil €**^[1] iz budžeta EU godisnje, uz postepeno uvođenje u prve dvije godine korišćenja
- u sljedećem programskom razdoblju za ruralni razvoj 2014-2020 Hrvatska može odobriti **posebnu podršku** za: djelimično samostalna poljoprivredna gazdinstva u postupku restrukturiranja, podrška za olakšavanje uspostavljanja i administrativnog djelovanja proizvođačkih grupa (do kraja 2017), podrška za mehanizaciju poljoprivrednih gazdinstava, podršku za sprovođenje Direktive o nitratima..
- Regulatorna Savjeta (EC) 73/2009 o otvrđivanju zajedničkih pravila za programe direktne podrške za poljoprivrednike u okviru CAP – potrebno izvršiti prilagođavanje za direktna plaćanja
- Prilagođavanje Regulatorni Savjeta (EC) 2371/2002 za ribarstvo
- Prilagođavanje Regulatorni Savjeta (EC) 1198/2006 Evropskog fonda za ribarstvo
- Tranzicioni period za poglavlje 12 – bezbjedna hrana
- Definisane kvote za odredjenu proizvodnju (kvote za mlijeko – koje važe do 1.4.2015; kvote za bijeli šećer); nisu dozvoljeni zasadi novih vinograda (dok je ta regulatorna na snazi u EU)

[1] Finansijska omotnica za ruralni razvoj, od 2014.godine, procijenjena je na 333 mil € godisnje iz EU fondova. To je iznos nekoliko puta veći nego što su fondovi trenutno alocirani za ruralni razvoj u budžetu RH, čak i kada se uključe sredstva iz IPARD programa.

http://www.mps.hr/UserDocImages/natjecaji/ISKAZI%20INTERESA/2011/ToR_AE_FINAL_EN.pdf 38

Prelazne odredbe

- **Slobodan promet roba** – odobrenja za stavljanje u promet lijekova važiće još 4 godine od dana pristupanja (kasnije, nova odobrenja po EU pravilima)
- **Slobodan protok ljudi** – pristup tržištu rada u druge države članice – do dvije godine primjena nacionalnih mjera, maksimalno do 5 godina (vanredno i duže, po odobrenju EK, ako ima ozbiljnih poremećaja na tržištu rada neke zemlje); dodatne restrikcije za tačno definisana zanimanja u Austriji i Njemačkoj (građevinarstvo, hortikultura, industrijsko čišćenje..)
- **Slobodno kretanje kapitala** – ograničenje u Zakonu o poljoprivrednom zemljištu RH – max 7 godina ograničenje sticanja vlasništva državljana drugih država članica na poljoprivrednom zemljištu; moguće preispitivanje nakon tri godine)
- **Poljoprivreda:**
  - Odobrava se da se na tržištu Hrvatske stavlja u promet roba pod nazivom „domaća marmelada“ i „ekstra domaća marmelada“ do isteka zaliha koje postoje na dan pristupanja
  - Nacionalna zaštitna oznaka geografskog porijekla i oznaka izvornosti mogu se nastaviti maksimalno 12 mjeseci nakon pristupanja
  - Prodaja „Mladog vina protugizac“ do isteka zaliha
  - Prizante oznake vina su zaštićene (od ranije)
  - Odobrena kvota od 40.000 t uvoza sirovog šećera od šećerne trske za domaće rafinerije, u naredne tri godine
- **Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarna politika** - Koke nosilice u fazi proizvodnje mogu ostati u kavezima najkasnije 12 mjeseci od pristupanja (tzv. neobogaćeni kavezi); njihova jaja mogu se prodavati samo na nacionalnom tržištu

...Prelazne odredbe

- **OBJEKTI (MESO, MLIJEKO, RIBA, NUSPROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA)** – prilagođavanja do kraja 2015.godine; do tada plasman samo na domaće tržište, za dalju preradu ili za izvoz u treće zemlje; hrana iz ovih objekata (koji nisu po EU standardima) posebno se označava; potreban jasan Akcioni plan i izvještavanje o procesu unapređenja ovih objekata
- **STAVLJANJE SJEMENA NA TRŽIŠTE** - prilagođavanje do kraja 2014.godine, poseban režim za tranzit kroz neumski koridor (BiH teritorija, izuzeća za veterinarske preglede)
- **Ribarstvo** – korišćenje mreža koča na udaljenosti od 1,5 nautičkih milja, na dubinama manjim od 50 m – do kraja 2014.godine (region Zapadne Istre); ostala prostorna i vremenska ograničenja izlova primjenjuju se danom pristupanja..
- **PROMETNA POLITIKA** – ugovori o linijskom prometu u obalnom pomorskom prometu, zaključeni prije pristupanja, važe do kraja 2016.godine; poseban režim za kružna putovanja između hrvatskih luka (do kraja 2014.godine); pristup tržištu kabotaže (pomorski prevoz obalnim vodama) – za hrvatske firme pristup tržištu kabotaže u drugim državama članicama ograničen max do dvije godine od dana pristupanja
- **POREZI** – akcize na cigarete od 1.1.2014. moraju biti min 77 € na 1000 cigareta; prilagođavanja PDV režima;
- **PRAVDA, SLOBODA I BEZBJEDNOST** – do pristupanja Šengenu, Hrvatska može zadržati zajedničke granične prelaze sa BiH
- **ŽIVOTNA SREDINA** – usklađivanje horizontalnog zakonodavstva; emisija gasova oko aerodroma (prilagođavanje do 1.1.2014); vazduh, upravljanje otpadom, kvalitet voda, cjelovito spriječavanje i nadzor zagađenja, hemikalije
- **PREUZETE OBAVEZE U OBLASTI DALJE REFORME PRAVOSUĐA**
- **PREUZETE OBAVEZE ZA DALJE RESTRUKTURIRANJE SEKTORA BRODOGRADNJE** (kontrola državne pomoći, postepeno smanjenje kapaciteta, šestomjesečni monitoring)

Tri načina obračuna izašlih na referendum RH o članstvu u EU

Ukupno RH popis 2011	4,284,889
0-17 godina	797,855
18-106 godina	3,487,034
<i>Razlika birackog spiska i spiska glasaca</i>	<i>1,017,731</i>
Spisak glasaca	4,504,765
Od toga u dijaspori (9,1%)	412,628
Od toga u Hrvatskoj (90,9%)	4,092,137
IZASLO GLASACA	1,948,498
ZA 66,6%	1,299,008
PROTIV 33,3%	649,490
Izaslo glasaca u dijaspori od ukupnog broja glasaca u dijaspori -samo 3,51%	14,494
IZASLO GLASACA U ODNOSU NA SPISAK GLASACA	43.3%
Izaslo glasaca u odnosu na broj punoljetnih po popisu	55.9%
Izaslo glasaca u odnosu na broj punoljetnih koji stvarno žive u RH (procjena - 3.175.643)	61.4%
Izaslo glasaca u odnosu na spisak glasaca bez dijaspore	47.6%

- Zvanično na referendum je izašlo samo **43,3%** glasača, od kojih je 2/3 bio “za”
- Birački spisak je znatno veći nego zvanični podaci sa popisa (za 1 milion...)
- Izlaznost je realnija i znatno veća ako stavimo u odnos broj izašlih i broj punoljetnih po popisu koji stvarno žive u RH – **61,4%**

DG EcFin: HR as MS

European Economic Forecast Autumn 2016							
Croatia (4,225 mil st.)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
GDP growth (% , yoy)	-2	-0.9	0.5	1.6	2.6	2.5	2.3
Inflation (% , yoy)	3.4	2.6	2.3	-0.3	-0.9	0.8	1.5
Unemployment (%)	15.9	16.9	16.7	16.3	13.4	11.7	10.3
Public budget balance (% of GDP)	-5.6	-5.2	-5.4	-3.3	-2.1	-1.8	-1.4
Gross public debt (% of GDP)	64.4	75.7	86.6	86.7	85	84.3	82.8
Current account balance (% of GDP)				5.3	3	2.4	1.8

- Each spring Croatia will submit a **convergence programme** which presents an update of the medium-term fiscal strategy
- the Council adopts an **opinion** on the programme **and country-specific recommendations** in the scope of the European Semester.
- **The Council opened the Excessive Deficit Procedure for Croatia on 28 January 2014. Rok za akciju HR bio do 30.4.2014, EK dala ocjenu u junu 2014. Ocjenila progres za ciljeve za 2014, ali dalje praćenje primjene svakih 6 mjeseci ... Jer fiskalni indikatori nisu dobri...**

PROCEDURA PREKOMJERNOG FISKALNOG DEFICITA I HRVATSKA – **FISCAL SURVEILANCE**: FISKALNI NADZOR, PRVE PREPORUKE ZA POČETAK 2014 (korektivna akcija za smanjenje deficita)

- Croatia should put an end to the present excessive deficit situation by 2016.
Da do kraja 2016 bude sa javnim dugom ispod 60% BDP-a i deficitom ispod 3% BDP-a!
- **DA POSTEPENO SMANJUJE DEFICIT U TROGODIŠNJEM PERIODU**: Croatia to reach a **headline general government target** of 4.6% of GDP for 2014, 3.5% of GDP in 2015 and 2.7% of GDP in 2016, which is consistent with an **annual improvement in the structural balance** of 0.5% of GDP in 2014, 0.9% of GDP in 2015 and 0.7% of GDP in 2016, based on the EDP scenario
- **DA POSTEPENO SMANJUJE JAVNI DUG U TROGODIŠNJEM PERIODU** – for 2.3% of GDP in 2014, 1% of GDP in 2015 and 2016

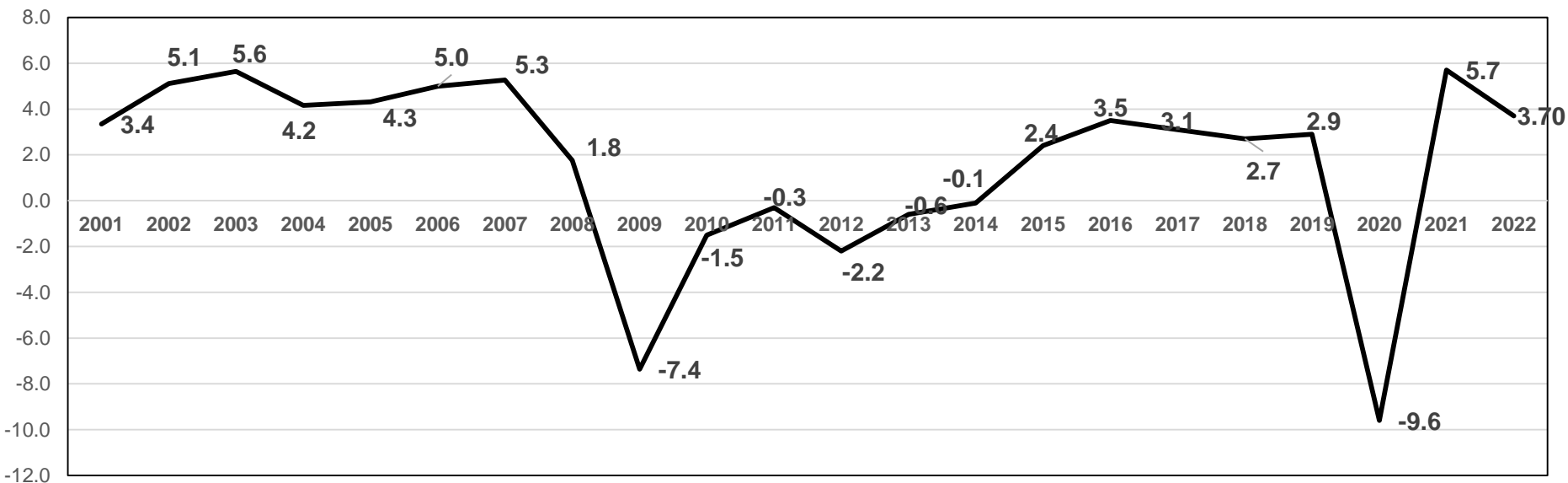
Macroeconomic surveillance

- As part of the Europe 2020 strategy for a smart, sustainable and inclusive EU economy, each spring Croatia submits a **national reform programme (NRP)**.
- EC will prepare country specific recommendations for HR
- The Macroeconomic Imbalance Procedure (MIP) is a surveillance mechanism that aims to identify potential risks early on, prevent the emergence of harmful macroeconomic imbalances and correct the imbalances that are already in place.
- An in-depth review will be produced for Croatia in 2014.

DG EcFin o HR, status 2016

- **MAKROEKONOMSKA SITUACIJA** — prekomjerni disbalansi
- Javni dug naglo porastao i srednjoročna održivost njegova je veliki rizik
- Stabilizovan privatni dug, ali i dalje visoke obaveze prema inostranstvu (posebno u €)
- Visok udio loših kredita (NPL)
- Visoka nezaposlenost i mali nivo ekonomske aktivnosti
- **PROGRES U ISPUNJAVANJU PREPORUKA EK:**
- ojačan finansijski sektor za podršku oporavku p-ća
- ograničen napredak u poreskoj politici i upravljanju javnim dugom
- ograničen napredak u penzionim reformama i rješavanju finansijskih rizika u zdravstvu
- ograničen napredak u reformi sistema socijalne zaštite i politke zapošljavanja, uključujući i prilagođavanje plata i podsticaje za rad
- ograničen napredak u javnoj upravi i upravljanju javnim finansijama
- ograničen napredak u smanjenju parafiskalnih troškove, uklanjanju barijera biznisu i poboljšanju pravosudnog sistema
- **FISKALNA SITUACIJA**
- **Prekomjerni budžetski deficit, krajnji rok za ispravku – decembar 2016**
- **Javni dug preko 60% BDP-a**

Real Growth Rate - CROATIA 2001-2019 and projections 2020-2022 (EC. Nov. 2020)

BDP per capita u paritetu kupovne moći (EU=100)

